

Adresu rodiny Králových z Plzně obdrželi parašutisté až v letadle při svém letu nad okupované území Čech a Moravy. Rodina Králova se tak stala prvním úspěšným podporovatelem operační skupiny ANTHROPOID. Zároveň patří mezi první rodiny, jejichž členové byli po selhání Karla Čurdy vyzrazeni a zatčeni.

Rodinný život

Václav Král se narodil 2. května 1891 v Plzni jako manželské dítě Václava Krále,¹ dělníka z Plzně, a Amálie Králové, rozené Mikotové,² v domě č. 278 na Saském Předměstí. Jeho porodní bábou byla Klára Hácová. Malé dítě bylo pokřtěno 5 dnů po svém narození kaplanem římskokatolické církve Adolfem Skřivanem. Kmotry nově narozeného dítěte byli manželé Franc a Marie Šmíčkovi z Plzně.

Po první světové válce byl Václav Král stále hlášen na adrese svých rodičů v ulici Truhlářské č. 16, kam se postupem doby jeho rodiče přestěhovali.³ Předchozí bydliště Krále bylo na „vojně“ a jeho tehdejší povolání číšník.⁴ V druhé policejní přihlášce, z 25. dubna 1922, která se dochovala, je již v kolonce zaměstnání zapsáno „strážník bezpečnosti“.⁵ Ve vrcholu své kariéry zastával funkci inspektora u státní policie.⁶ Jeho policejní kariéru bohužel už není možné do všech podrobností rekonstruovat. Služební listy policistů z té doby byly skartovány. Jen v Národním archivu v Bratislavě se zachovala „zápisnica“ z 26. října 1929, která nám říká, že v roce 1929 Václav Král vykoná-

1 Václav Král, nar. 13. ledna 1866, byl synem dělníka Petra Krále z Plzně a Kateřiny Králové, rozené Maškové, z Plzně. Král st. se živil jako obchodní sluha a zemřel 15. září 1935. Výpis z matriky narozených Plzeň 1 č. 069, SOA Plzeň; dále také Tomáš Herajt: *Historie policie v letech 1918–1945. Policejní ředitelství v Plzni*: Fortprint, 2010, s. 131.

2 Matka Amálie, nar. 19. dubna 1865, byla dcerou Kristiny Mikotové a Jana Mikoty, dělníka z Vídně. Rodiče uzavřeli sňatek 19. 1. 1890 v Plzni. Amálie Králová zemřela 11. října 1951 v Plzni na adrese Na Prádle 7. Výpis z matriky Plzeň 1 č. 069, SOA Plzeň; dále Herajt: *Historie policie*, s. 131.

3 Tamtéž.

4 Tamtéž.

5 Tamtéž.

6 J. Šolc: *Přijedeme za svítání*, s. 93. Naše vojsko, 2005. J. Čvančara uvádí jeho funkci jako kriminální inspektor. J. Čvančara: *Někomu život někomu smrt, československý odboj a okupační moc 1941–1943*, s. 50. Laguna, 1997.

Václav Král, policejní inspektor, známý npor. Adolfa Horáka, který poskytl jeho adresu II. odboru Zvláštní skupiny D MNO v Londýně.

Pavla Králová, rozená Pichlová, byla od roku 1923 manželkou Václava Krále.

val funkci obvodního inspektora na cizineckém oddělení policie v Bratislavě a bydlel na Dunajské ulici č. 2.⁷

V roce 1923 se Václav Král oženil s o pět roků mladší Pavlou Pichlovou, narozenou 3. března 1896 v Plzni. Pavla, dříve Paula, byla pokřtěna 14. března katechetou Josefem Uhrem. Její křestní jméno bylo Berta. Otec Pavly se jmenoval Alois Pichl a byl strážníkem v Plzni. Pocházel z vesnice Frühbuss v okrese Nejdek⁸ a byl synem obchodníka Josefa Pichla a Marie Pichlové, rozené Höni-gové, z Frühbussu čp. 131. Maminkou malé Pavly byla Anna Pichlová, rozená Blažková. Její otec František byl městským strážníkem v Plzni a měl za ženu Annu Blažkovou, rozenou Kůskovou, z Domažlic.⁹ Rodina v době narození dcery bydlela v Plzni-město v domě čp. 52.

7 Tento poznatek musíme dát do souvislosti s tím, že jeho blízký spolupracovník z odboje Jan Bejbl sloužil také u policie v Bratislavě až do roku 1939. Poštovní úředník Václav Růta byl i se svojí rodinou ve 20. a 30. letech také zaměstnán na poštovním úřadě v Bratislavě. Viz dále v textu. Srovnej NA Slovenský národní archiv Bratislava fond 203-215-1/20.

8 Nyní Přebuz. Obec nacházející se v Krušných horách blízko státní hranice se SRN mezi Nejdkem a Kraslicemi.

9 Matriční kniha města Plzeň 1 č. O73. SOA Plzeň.

Adresa Pod Záhorskem č. 1, dům, ve kterém bydlel Václav Král.

Svatba novomanželů se konala v arciděkanském chrámu v Plzni dne 5. června 1923. Tehdy již Václav Král žil na adrese Pod Záhorskem č. 1¹⁰ a jeho nastávající bydlela ve Veleslavínově ulici č. 16.¹¹ Oddávací obřad vedl kněz Antonín Havelka spolu s farářem v. v. Václavem Hauserem. Za svědky jim byli ze strany nevěsty Eduard Pichl, elektrotechnik z Plzně, a ze strany ženicha Tomáš Altman, strojvedoucí ČSD.¹²

Z rodinných vazeb nevěsty vyplývá, že rodina Pichlova měla velmi blízko k policejním složkám. Je tedy dost pravděpodobné, že se Václav Král se svojí nastávající paní seznámil právě díky svému povolání, neboť otec Pavly i otec její maminky byli strážníci v Plzni.

Dům Pod Záhorskem č. 1, kde manželé Královi bydleli, nechal vystavět v roce 1912 Václav Kabát. Královi zde obývali byt ve druhém patře v pravé části domu při pohledu z ulice. Jednalo se o dvoupokojový byt. Okna z obytných pokojů byla orientovaná do ulice a kuchyň s oknem z předsíně byla otočena do svahu směrem na sever. Na patře byly celkem tři nájemní byty.

10 Podle domovského archu byli manželé v ulici Pod Záhorskem č. 1 hlášení od 8. 6. 1923.

11 SOA Plzeň f. SbM, M-Plzeň, (sv. Bartoloměj) 112/77.

12 Eduard Pichl bydlel v Nauesově ulici čp. 43 v Plzni a Tomáš Altman v Koterovské čp. 45 také v Plzni. Viz Kniha oddaných Plzeň 1. SOA Plzeň.

Helenka Králová, dcera manželů Králových, která jako sedmnáctiletá byla zasvěcena do podpory svých rodičů parašutistům.

Byt rodiny Králových nesl číslo 6. Do domu se vstupovalo po schodišti, umístěném v předzahrádce domu. Za vstupními dveřmi vedla domem chodba ke schodišti, před kterým byly dvoukřídlé kyvné dveře. Z přízemí bylo možné do domu vstoupit i zadním vchodem. Z mezipodesty mezi prvním a druhým patrem se obyvatelé dostali dveřmi na balkonek a z něj jednoduše na střechu přilehlé terasy, která přecházela do okolního terénu. Byty v celém domě, od přízemí až na půdu, spojoval světlík, ústící až nad střechu domu.

V roce 1925 se manželům narodila dcera Helena.¹³ Během let z ní vyrostla inteligentní, milá, usměvavá a hezká dívka.¹⁴ Jednou z jejích kamarádek se v roce 1939 stala i Olga Forstová.¹⁵ Setkaly se spolu náhodně při bruslení. Od té doby jejich kamarádství přerostlo v silné přátelství, „které nemohlo nic rozdělit“.¹⁶ Olga často Helenu Královou navštěvovala a jak říká: „...díky našemu přátelství staly jsme se téměř sestrami. Chodila jsem ke Králům jako domů a moje maminka se pro Helenu stala tím, kdo vždycky poradí a pomůže. Dokonce se do Heleny zamiloval můj bratr...“¹⁷ vzpomíná Olga Forstová.

Operace ANTHROPOID

Po dlouhé době příprav se v nočních hodinách 28. prosince 1941 z letiště Tangmere zdvihl k nebi čtyřmotorový bombardovací letoun Halifax A Mk sériového čísla 9613 s označením na svém trupu NF-V¹⁸ od 138. speciální letky a zamířil směrem na východ. Za cíl měl dosáhnout protektorátního území a v prostoru bývalého polního letiště Borek, dva kilometry od Cerhovic, vysadit dvojčlennou skupinu ANTHROPOID. Pokud by tato plocha neposkytovala bezpečný prostor, byla v konspiračním plánu skupiny uvedena ještě jedna plocha, která se nacházela 5 kilometrů od Líšné a 1 kilometr západně od kři-

13 Helena Králová se narodila v Plzni 21. 6. 1925.

14 Vzpomínky paní Olgy Forstové, rozené Jiříkovičové. Dopis autorovi z 6. 10. 2011.

15 Olga Forstová, rozená Jiříkovičová, narozena 24. 4. 1926, bydlela za války v Kotkově ulici 25 v Plzni.

16 Vzpomínky paní Olgy Forstové, rozené Jiříkovičové. Dopis autorovi z 6. 10. 2011.

17 Zuzana Volaříková: *Krabičku z koncentráku by nevyměnila ani za briliant.*

18 Srovnej Čvančara: *Někomu život někomu smrt*, s. 50.

žovatky u myslivny Hřebeny. Další záložní plochou pro výsadek ANTHROPOID, o které se však skupina dozvěděla až těsně před startem, byla paseka Na Lužích, nacházející se 1 km západně od obce Litohlavy.¹⁹

Dvojčlenný výsadek ANTHROPOID nebyl na palubě letadla sám. Dalšími pasažéry Halifaxu byli tři parašutisté z operační skupiny SILVER A, ve složení nadporučík Alfréd Bartoš,²⁰ rotmistr Josef Valčík²¹ a četař Jiří Potůček.²² Ta měla opustit letoun u Vyžic nedaleko Chrudimi.²³ Poslední z osazenstva byla skupina SILVER B, ve složení rotný Jan Zemek²⁴ a četař Vladimír Škácha,²⁵ jež měla svoji misi v protektorátu zahájit u Žďírce nad Doubravou.²⁶

Navigační chybou žádná ze skupin nebyla vysazena na plánovaném místě.²⁷ ANTHROPOID se snesl na půdu protektorátu 29. prosince ve 2 hodiny a 24 minut greenwichského času u Nehvizd, východně od Prahy. Parašutisté šťastně přistáli na zmrzlém a zasněženém terénu. Všechen operační materiál ukryli v blízké zahradní chatce patřící Antonínu Sedláčkovi a vyčkali rána. Za rozbřesku se vydali do Nehvizd, aby si ověřili místo svého přistání. V obci vyhledali faru a pod záminkou, že utíkají z Německa a chtějí se dostat do Prahy, se ptali na cestu. Farář František Samek²⁸ jim místo jejich pobytu

19 Šolc: *Přijdeme za svítání*, s. 92.

20 Alfréd Bartoš, velitel operační skupiny SILVER A, se narodil 23. 9. 1916 ve Vídni. Podařilo se mu vybudovat přijímací přepážku pro příchod nových parašutistů do protektorátu a zároveň po 6 měsících udržet rádiové spojení s Londýnem. Po selhání Karla Čurdy a zatčení manželů Krupkových se zastřelil 22. 6. 1942 v Pardubicích při pronásledování příslušníky Gestapa.

21 Josef Valčík, příslušník výsadku SILVER A, narodil se 2. 11. 1914 ve Smolině. Po své dekonspiraci se ukrýval v Praze, kde úzce spolupracoval s parašutisty umístěnými v Praze. Po atentátu se stáhl do chrámu sv. Cyrila a Metoděje, kde v boji 18. 6. 1942 padl.

22 Jiří Potůček, příslušník výsadku SILVER A, se narodil 12. 7. 1919 v Brunecku v dnešní Itálii. Po dobu 6 měsíců jako radiotelegrafista skupiny udržoval spojení s Londýnem. Dne 2. 7. 1942 byl zastřelen protektorátním četníkem na svém útěku z Končín mezi obcemi Trnová a Rosice nad Labem.

23 M. Reichl: *Cesty osudu*, s. 24. Svět křídel, 2004.

24 Jan Zemek, velitel operačního výsadku SILVER B, se narodil 3. 5. 1915 ve Vlčově. Skupina díky nefunkční vysílačce nenavázala spojení s Londýnem. Jan Zemek se až do konce války ukrýval u příslušníků domácího odboje. Na jaře 1945 se připojil k partyzánům v okolí Buchlova. Zemřel 6. 7. 1994 v Brně.

25 Vladimír Škácha, příslušník výsadku SILVER B, se narodil 17. 5. 1920 v Poličce. Díky rozbité radiostanici se jim nepodařilo navázat kontakt s Londýnem. Proto se společně se Zemkem ukrýval u příslušníků domácího odboje. Přesto se v prosinci 1944 musel prostřílet z obklíčení a přesunout se do Ostravy, kde byl nakonec po přestřelce 3. 1. 1945 zajat a posléze přesunut do KT Flossenbürg, kde se dožil osvobození. Zemřel 23. 3. 1987 v Torontu.

26 Reichl: *Cesty osudu*, s. 42.

27 Skupina Silver A byla vysazena nedaleko obce Senice u Poděbrad. Silver B své padáky ukrýval na dopadové ploše u obce Kasavičky u Přelouče. Reich: *Cesty osudu*, s. 24 a 42.

28 František Samek (30. 4. 1892 Třebíč – 25. 6. 1961 Nehvizdy) viz Čvančara: *Někomu život někomu smrt*, s. 50. Nad samotnou výpovědí Františka Samka visí spousta otazníků. Samek nebyl nikdy protokolárně vyslechnut bezpečnostními orgány československé

upřesnil a ještě doporučil náčelníka místní sokolské organizace Františka Kroutila.²⁹

Protože v případech uvedených výsadek nebylo možné na doskokových plochách zajistit příjem skupin místní odbojovou organizací, byli parašutisté vybavováni záchytnými adresami, které jim měly pomoci v co nejkratším čase navázat kontakt s domácím odbojem.³⁰ Skupina ANTHROPOID dostala celkem tři záchytné adresy. První adresa byla na penzionovaného železničního zaměstnance Václava Stehlíka v Rokycanech. Druhá adresa měla parašutisty zavést k dílovedoucímu plzeňského depa bydlícímu v Plzni a poslední adresa vedla parašutisty k vrchnímu policejnímu inspektorovi Václavu Královi v Plzni IV, Pod Záhorskem čp. 1/II patro.³¹ Adresu na Václava Krále, jako i již uvedenou třetí dopadovou plochu, která byla nejbližší k jejich záchytným adresám, předal parašutistům z ANTHROPOIDu až v letadle špkt. Jaroslav Šustr³² s tím, že tento adresát je měl nasměrovat na Prahu, kde mělo být jejich hlavní útočiště.

Poté, co se ujistili, kde se vůbec nacházejí, vyrazili na nejbližší vlakovou zastávku u Nehvizd, která byla v Mšticích.³³ Ranním vlakem přes Prahu se rozjeli do Rokycan.³⁴

Zde bez problémů našli dům Václava Stehlíka³⁵ na Pražském předměstí čp. 319/II a po vyslovení „odvolávky na Hradeckého“ a vyřízení pozdravu od bývalého sociálnědemokratického poslance Františka Němce získali v třia-

republiky. Samotná informace o návštěvě parašutistů u faráře Samka se objevila až v roce 1973, a to od kostelnice a kuchařky pana faráře paní R. Mouchové. Ta vypověděla, že za farářem přišel ve večerních hodinách mladý muž, s určitostí parašutista. Pan farář mu nabízel peníze na vlak a krátce s ním mluvil. Za tuto informaci děkuji badateli Liboru Pařízkovi.

29 Srovnej Čvančara: *Někomu život někomu smrt*, s. 51; týž: „Ni zisk ni slávu“. Příběh Jana Zelenky-Hajského a jeho sokolské ilegální skupiny Říjen. *Paměť a dějiny*, 2012, č. 2, s. 16–32.

30 Od 4. října 1941 totiž nad protektorátem po likvidaci vysílačky Sparta I v jionickém akcizi nastal naprostý rádiový klid a londýnská ústředna neměla s domácím odbojem žádné spojení.

31 Šolc: *Přijďme za svítání*, s. 93.

32 V. Šustek: *Atentát na Reinharda Heydricha a druhé stanné právo na území tzv. protektorátu Čechy a Morava. Edice historických dokumentů* (sv. 1). AHMP – Scriptorium: Praha – Dolní Břežany, 2013, s. 720.

33 Železniční stanice Mštic je nejbližší železniční stanicí od obce Nehvizdy. Je tedy velmi pravděpodobné, že parašutisté vyrazili z Nehvizd právě tam.

34 Srovnej Čvančara: *Někomu život někomu smrt*, s. 51.

35 Václav Stehlík, narozen 14. 10. 1879 v Kamenném Újezdě u Rokycan. Železniční penzista. Popis mezi 55–60 lety, šedivý, nápadně červené ošlehané tváře. Heslo: „Pozdrav od Hradeckého.“ Člen široce rozvětvené ilegální sítě železničářů, která byla napojena na Politické ústředí. Třetí záchytná adresa byla na Václava Skalického, dílenského státních drah a bývalého funkcionáře Unie v Plzni. Heslo na něj bylo: „Odvolat se na Hradeckého.“ Viz ABS sign. 302-154-6.

šedesátiletém penzistovi důvěru. Stehlík hned zajistil u MUDr. Zdenka Čápa³⁶ z Rokycan ošetření zranění, které si Gabčík způsobil při seskoku. Jednalo se o distorzi hlezenního kloubu s podezřením na zlomeninu kotníku. Noha Gabčíka tak dostala sádrový obvaz s podpatkem.³⁷ U Václava Stehlíka oba parašutisté strávili jednu noc. Další den, 30. prosince, se vypravili na druhou záchytnou adresu do Plzně za Václavem Králem.

Na záchytné adrese v Plzni

„Adina zdraví Plzeň – 8. března je dobrý.“³⁸ Tímto heslem se prokázali u bytu Václava Krále. Jednalo se o heslo, které sestavil pro II. odbor Zvláštní skupinu D npor. Adolf Horák,³⁹ který Václava Krále znal.⁴⁰ Přesto si Václav Král ze začátku nemohl na Adolfa Horáka vzpomenout.⁴¹ I tak oba parašutisty „okamžitě a ochotně“⁴² přijal. Sám byl totiž hned po okupaci Československa a po zformování prvních odbojových skupin zapojen do řad odbojové organizace ÚVOD.

Odbojové hnutí v Plzni bylo na přelomu let 1941 a 1942 velmi rozsáhlé. Jedním z organizátorů odbojové činnosti v Plzni byli posluchač medicíny MUC. Václav Rusý⁴³ a student práv JUC. Vítězslav Dvořák,⁴⁴ kteří založili odbojovou skupinu Vašek-Čeněk.

Václav Rusý patřil k velmi obětavým pracovníkům domácího odboje. Bohužel jeho práci snižovala nedisciplinovanost v dodržování konspirace. To

36 MUDr. Zdenko Čáp, narozen v Rokycanech 30. 8. 1904. Od roku 1931 v Rokycanech provozoval lékařskou praxi, zároveň smluvní lékař Československých drah. Od počátku okupace se zapojil do odbojové činnosti spočívající v distribuci letáků a ilegálních tiskovin. Zemřel 7. 3. 1984.

37 Srovnej Čvančara: *Někomu život někomu smrt*, s. 50.

38 Šolc: *Přijďme za svítání*, s. 93.

39 Npor. Adolf Horák odešel do zahraniční armády 7. 3. 1940. V Anglii se přihlásil do výcvikového programu vojáků určených k vysazení na domácí půdě. Sám se později stal velitelem paraskupiny Sulphur, vysazené v dubnu roku 1944 u Všetat na Rakovnicku.

40 Známost Adolfa Horáka s Václavem Králem mohla být jednak po linii profesní, neboť sám Horák také sloužil nějaký čas u policie, ale i osobní, jelikož v Plzni žil a jeho otec byl správcem rybníků města Plzně. Viz Martin Reichl: *Cesty osudu*, s. 236. Prokazatelné je, že se oba znali. Viz společné foto Adolfa Horáka a rodiny Králový u Boleveckého rybníka (AJČ).

41 Šustek: *Atentát na Reinharda Heydricha*, s. 721.

42 Tamtéž.

43 Václav Rusý, narozen 21. 6. 1911 v Plzni, hlavní představitel ilegální organizace ÚVOD na Plzeňsku. Od roku 1940 se musel skrývat v ilegalitě. Dne 3. července 1942 byl zatčen Gestapem na plzeňském nádraží. Tvrdě vyslýchán. Popraven v pankrácké sekyrárně 20. října 1944.

44 Vítězslav Dvořák, narozen 15. prosince 1910 v Brně, byl zatčen 30. června 1942 před Národním divadlem. Po jeho zatčení byly spuštěny rozsáhlé zatýkácké akce. Dvořák byl popraven v pankrácké sekyrárně 20. října 1944.

vedlo k velkým neshodám i s jeho spolupracovníky, od kterých byl dokonce vážně varován, aby zásady konspirace dodržoval. Při zatýkání však Václav Rusý dokázal úředníky zmást a podařilo se mu uniknout. Začal se ukrývat na různých adresách v Praze, na Moravě a nakonec v rodné Plzni.

Vítězslav Dvořák byl známý sokolského činovníka Jaroslava Pechmana,⁴⁵ který se později angažoval v sokolském odboji. Znali se ze svého zaměstnání na Ředitelství pošt a telegrafů v Holečkově ulici v Praze a poutalo je k sobě i členství v Sokole v Michli. Jaroslav Pechman zde vykonával funkci starosty. Dvořák se po okupaci zapojil do odbojové organizace ÚVOD. V odboji užíval krycí jméno Čeněk. Pomáhal s vydáváním a distribucí časopisů *V boj a Český kurýr*. Po zatýkání v obchodní akademii v Karlíně před Vánoce roku 1941 musel uprchnout a svůj azyl našel v Plzni. Zde se seznámil s Václavem Rusým a vytvořili již zmíněnou odbojovou organizaci Vašek-Čeněk.⁴⁶

Parašutisté Václavu Královi prozradili, že je do vlasti doprovázel škt. gšt. Jaroslav Šustr,⁴⁷ který jim jeho adresu sdělil. Dále, snad aby posílili svoji důvěryhodnost, Královi vyprávěli, že před svou misí byli přijati samotným exilovým prezidentem Edvardem Benešem.⁴⁸ Na základě těchto argumentů, kdy Král nabyl absolutní jistoty, se s ním museli domluvit na vystavení falešných pracovních knížek. Václav Král se obrátil na svého bratrance Ladislava Krále,⁴⁹ který byl zaměstnán v té době na pracovním úřadě, kde jej navštívil „v doprovodu mně neznámého muže a žádal, abych mu pro tohoto neznámého, jakož i pro druhého, který se s poraněnou nohou nachází u něho v bytě, vystavil pracovní knížky. Přitom mně sdělil, že oba tyto muži jsou z Anglie shození parašutisté. Když jsem mu sdělil, že bych potřeboval nějaké jejich doklady, dal mně dvě občanské legitimace, z nichž jedna zněla na jméno Otto Strnad, kdežto druhá na Zdeněk,⁵⁰ příjmení si však již nepamatuji. Legitimace byly v naprostém pořádku, opatřeny příslušnými razítky, jakož i fotografiemi. Na základě těchto dokladů jsem vyhotovil pracovní knížky, které jsem předal

45 Jaroslav Pechman, narozen 1. 5. 1900 v Radobyčicích u Plzně. Člen odbojové skupiny Říjen, kterou založil společně s Janem Zelenkou-Hajským v říjnu 1941. Říjen sjednocoval radikálně smýšlející představitele sokolské odbojové organizace Jindra. Později se stal aktivním podporovatelem členů paraskupiny ANTHROPOID. Po prozrazení jeho odbojové činnosti až 5. října 1942 při zatýkání Gestapem na svém pracovišti požil jed. Jeho rodina byla zatčena a kromě dcery Milady byla zavražděna 26. 1. 1943 v KT Mauthausen. Čvančara: *Někomu život někomu smrt*, s. 54.

46 Tamtéž, s. 20, 54 a 166–168.

47 Škt. Jaroslav Šustr se narodil 18. 3. 1908. Za okupace působil jako instruktor a dispečer parašutistů dopravovaných do okupované vlasti. Zpravodajskému odboru poskytl adresy svých příbuzných, kterými byli vybaveni vysazení parašutisté.

48 Heinz Pannwitz: Praha, 25. září 1942. Pannwitzova závěrečná zpráva o vyšetřování atentátu na Heydricha. Šustek: *Atentát na Reinharda Heydricha*, s. 721.

49 Ladislav Král, narozen 16. 5. 1907 v Plzni, zaměstnanec pracovního úřadu v Plzni.

50 Zdeněk Vyskočil bylo krycí jméno Josefa Gabčíka.

Královi. O těchto dvou parašutistech jest mně známo, že byli ubytováni u Králů.⁵¹

Parašutisté také jistě po Královi žádali nějaký kontakt v Praze, kde mělo být místo jejich pobytu v protektorátu. Proto je Václav Král druhý den po jejich příchodu seznámil se svým kolegou z policejního sboru Janem Bejblem.⁵² Ten parašutistům předal kontakt na Václava Růtu⁵³ v Praze. Tím se cesty obou parašutistů na krátký čas rozdělují. Jan Kubiš odjíždí na Silvestra do Prahy, kde míří na adresu Biskupcova 1837/4, Praha XI Žižkov k manželům Růtovým. Josef Gabčík zůstává ubytován u Václava Krále, kde si doléčuje zraněnou nohu. Poté, co se Gabčík doléčí,⁵⁴ odjíždí z Plzně do Prahy za svým druhem. Adresa Václava Krále a dalších plzeňských odbojářů zůstává na krátký čas neaktivována. Král jim poskytl kontakt na statek ve Strašnicích patřící Miloslavu Vojtěchovskému,⁵⁵ který také později využili.

SILVER A hledá ANTHROPOID

Hned po seskoku má velitel paraskupiny SILVER A kpt. Alfréd Bartoš za úkol navázat spojení s pražským ÚVODEm, se špkt. Morávkem, se skupinou SILVER B a také s oběma parašutisty ze skupiny ANTHROPOID. V lednu pátrání nemělo žádný výsledek. Po obou paraskupinách nebyly žádné stopy. Proto se pomocí své vysílačky Libuše obrací na II. odbor MNO v Londýně, aby mu byly zaslány záchytné adresy obou skupin, které by mohly vést k jejich nalezení. V depeši z 11. února 1942 se tak opravdu stalo. Vojenská rádiová ústředna posílá v části depeše z tohoto dne kompletní záchytné adresy na obě skupiny. Depeše obsahuje i heslo pro navázání osobního styku se skupinou ANTHROPOID: „Miluška ze Station seventeen pozdravuje Vyskočila.“⁵⁶

51 Šustek: *Atentát na Reinharda*, s. 780.

52 Jan Bejbl dále v textu.

53 Václav Růta dále v textu.

54 Depeše vysílačky Libuše z 5. března 1942 o hledání operační skupiny ANTHROPOID. „Vyskočil si lehce zranil nohu. Ihned navázán styk s K. [Král – pozn. autora], kde se V. [Vyskočil – pozn. autora] vyléčil.“ Jan Němeček: Libuše volá Londýn (Radiodepeše vyměněné mezi vysílačkou Libuši a Londýnem 9. 1. – 15. 4. 1942). *Východočeský sborník historický* 3, 1993, s. 308–309.

55 Miloslav Vojtěchovský, narozen 10. 2. 1906. Během okupace na statku ukrýval archiv strašnické sokolské organizace. V létě roku 1941 ze statku vysílala radiostanice Sparta I. Úkryt zde našel i špkt. Václav Morávek. Po příchodu parašutistů ze skupiny ANTHROPOID se zde konaly schůzky mezi parašutisty skupiny ANTHROPOID s Ladislavem Vaňkem, Oldřichem Frolíkem a Karlem Pavlíkem. Miloslav Vojtěchovský byl zatčen 13. 5. 1942 za přechovávání zbraní a tajné vysílačky. Popraven 30. 6. 1942 na střelnici v Kobylisích.

56 Jelínek, *Operace SILVER A*, druhé, rozšířené a aktualizované vydání, s. 58. Praha: Scriptorium, 2010.

Parašutisté ze skupiny SILVER A museli v nejbližší možné době na zaslání adresy vyrazit, když již 5. března 1942 odesílá Libuše do Londýna depeši „[...] Spojení s druhou skupinou navázáno přes adresu Krále [...] Skupina pracuje u Prahy na velkostatku⁵⁷ a bydlí načerno (na radu Krále) v Praze [...]“⁵⁸

Z této depeše vyplývá, že spojení na Václava Krále pro parašutisty bylo velkým štěstím. Nejenže jim poskytl ubytování, stravu a doplnil osobní doklady o pracovní knížky, ale předal parašutistům i mnoho cenných rad, které byly podloženy jeho policejní praxí.

Zničte Škodovku⁵⁹

Dne 15. dubna roku 1942 dostává vysílačka Libuše paraskupiny SILVER A tuto depeši: „[...] Ještě během měsíce dubna budou bombardovány Škodovy závody. Je zapotřebí, abyste provedli jistá opatření, která by letcům zaručila nalezení a přesný zásah cíle. To by bylo možné nejlépe založením požárů v blízkosti cílů v době příletu letadel. Dalo by se to snad provést nejlépe prostřednictvím druhé skupiny [myšleno skupina ANTHROPOID pozn. aut.] nebo civilní organizace.

Sdělte nám možnosti obratem. [...] Hlaste, jakou dobu potřebujete pro přípravu. Nejlépe by bylo použít krátkovlnné speciální stanice (Rebecca). Urychlete proto její převoz“⁶⁰

V té době byla na území protektorátu situace následující. V noci z 27. na 28. března roku 1942 byly vysazeny na území protektorátu dvě skupiny. Skupina OUT DISTANCE u Ořechova blízko Telče, ve složení npor. Adolf Opálka,⁶¹ rtn. Karel Čurda⁶² a des. asp. Ivan Kolařík,⁶³ a skupina ZINC, ve složení npor.

57 Myšlen statek Miloslava Votěchovského.

58 Jelínek, *Operace SILVER A*, s. 58.

59 Plán na bombardování Škodovky inicioval prezident E. Beneš. Konkrétní plán doladila anglická SOE a II. Odbor MNO, který kvůli tomu vysadil na území protektorátu speciálně vycvičenou a vybavenou skupinu parašutistů pod označením OUT DISTANCE.

60 Jelínek, *Operace SILVER A*, s. 93.

61 Adolf Opálka, narozen 4. 1. 1915 v Rešicích, velitel operační skupiny OUT DISTANCE. Později velitel parašutistů dislokovaných v Praze. Padl v boji 18. června 1942 při dobývání krypty chrámu sv. Cyrila a Metoděje německými vojáky.

62 Karel Čurda, narozen 10. 10. 1911 ve Staré Hlíně, příslušník výsadku OUT DISTANCE. Dne 16. 6. 1942 se dobrovolně přihlásil na řídicí úřadovně Gestapa v Praze, kde sdělil jména atentátníků a později i jména všech spolupracovníků, se kterými přišel během svého pobytu v protektorátu do styku. Později se dal plně do spolupráce s Gestapem. Byl nasazen na likvidaci paraskupiny ANTIMONY, Františka Pospíšila. Po válce zatčen a MLS odsouzen k trestu smrti, který byl vykonán 29. 4. 1947 v Praze.

63 Ivan Kolařík, narozen 22. 3. 1920 ve Valašském Meziříčí, příslušník výsadku OUT DISTANCE. Po rozpuštění skupiny Adolfem Opálkou se vydal do rodného Valašského Meziříčí. Díky ztraceným dokladům na místě vysazení se Němci brzy dostali na jeho stopu

Oldřich Pechal,⁶⁴ rtm. Arnošt Mikš⁶⁵ a čet. Viliam Gerik,⁶⁶ u Gbel na Slovensku. Úkolem první skupiny mělo být navádění britských letadel na bombardovací cíle nebo na vybrané dopadové plochy při doplňování materiálu pro domácí odbojové skupiny. Proto ve výbavě této skupiny byl i radiomaják Rebecca. Skupina ZINC byla pověřena zpravodajskými úkoly v prostoru jižní Moravy. Bohužel oba výsadky při vysazení provázela smůla. Radiomateriál, který skupina OUT DISTANCE vezla pro domácí odboj, dopadl do obydlí něho místa a tím se stal pro skupinu nedosažitelný.⁶⁷ Parašutistům se jen podařilo zajistit na dopadové ploše radiomaják Rebecca a ukryt jej v blízkosti seskoku.

Bezprostředně po zajištění materiálu dává Adolf Opálka příkaz, aby se skupina rozešla a čekala na domluvenou výzvu, která měla vyjít v inzertní části *Národní politiky*. Inzerát na koupi česko-německého slovníku se v *Národní politice* záhy objevil, ale první parašutista výsadku OUT DISTANCE, Adolf

a zatkl jeho rodinu včetně rodiny jeho snoubenky Milady Hrušákové. Po ztrátě tohoto zázemí se Ivan Kolařík otrávil ve Vizovicích 1. 4. 1942.

- 64 Oldřich Pechal, narozen 12. 5. 1913 v Osvětimanech, velitel operačního výsadku ZINC. Při přechodu hranic mezi Slovenskem a protektorátem byl zadržen hlídkou německých celníků. Podařilo se mu však hlídce uniknout po přestřelce, kdy jednoho celníka zastřelil a druhého smrtelně zranil. Bohužel na místě zanechal své doklady. Podle nich příslušníci Gestapa Pechala identifikovali. Zatkl Pechalovy rodiče a na samotného Pechala zorganizovali několik stíhacích akcí. Osudné pro Pechala bylo až jeho napojení na volavčí síť Gestapa. Příslušníci této volavčí sítě jej vylákali na chatu u Kníničské přehrady (dnes Brněnská přehrada), kde jej po rvačce přemohli a zatkl. Po tvrdých výsleších byl v září odeslán do KT Mauthausen, kde byl 22. 9. 1942 oběšením zavražděn.
- 65 Arnošt Mikš, narozen 27. 7. 1913 v Janově u Rakovníka, příslušník výsadku ZINC. Po překročení protektorátní hranice našel pomoc u svého bratra Františka a Josefa Kusého. Došel se i do kontaktu s parašutisty působícími v Praze. Dne 30. 4. 1942 byl zraněn u osady Požáry, kde měl vyzvednout operační materiál skupin BIOSCOP a BIVOUAC, četnickou hlídkou, která místo uložení materiálu hlídala. V bezvýchodné situaci se zastřelil.
- 66 Viliam Gerik, narozen 28. 12. 1920 ve Slovenském Mederu, příslušník výsadku ZINC. Společně s Arnoštem Mikšem překročil protektorátní hranice a rozhodli se odjet do Prahy. Zde se 4. 4. 1942 přihlásil na řídicí úřadovně Gestapa v Praze. Vyzradil adresy několika svých podporovatelů. Podílel se na identifikaci těla Arnošta Mikše a parašutistů padlých v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Praze. Později se chtěl ze spolupráce s Gestapem vymanit. Na to však Gestapo přišlo a 6. 4. 1943 byl zatčen a odeslán do KT Dachau, kde se dožil osvobození. Přihlásil se na MNO, ale byl zatčen a MLS odsouzen k trestu smrti, který byl vykonán 29. 4. 1947.
- 67 Hlášení stanice Libuše z 15. 4. 1942: „[...] Speciální stanice zakopána. Druhá část materiálu nebyla nalezena. Spadla asi do vesnice. Tento týden se pokusím speciální stanicí přivést.“ Jelínek, *Operace SILVER A*, s. 92. Speciální stanicí je míněn výše uvedený přijímací radiomaják Rebecca. Srovnej také výslechový protokol Karla Čurdý z 26. května 1945 sepsaný na Hlavní správě OBZ při MNO.

Opálka, přišel na přepážku u knihtiskaře Jana Vojtíška⁶⁸ v Lázních Bělohrad až 9. dubna.⁶⁹

Radista Potůček tuto událost sdělil Londýnu v depeši 15. dubna i se stručným popisem seskoku Opálkovy skupiny do Londýna s tím, že „[...] tento týden se pokusím speciální stanici převézt“.⁷⁰

Vysílačka Libuše po obdržení oznámení o bombardování zbrojovky v Plzni ještě tentýž den dostává další obsáhlé instrukce pro přípravu náletu na Škodovku.

Prvně se měl npor. Adolf Opálka sejít 16. dubna s Janem Kubišem, kterého dostal „až na další k dispozici“.⁷¹ Nebylo žádného zbytky. Ivan Kolařík ani Karel Čurda se do této chvíle na zachytné adrese neobjevili.

S Janem Kubišem se měl Adolf Opálka vypravit na dopadovou plochu u Ořechova a vyzvednout stanici Rebeccu a do 19. dubna ji měli oba dopravit do Plzně, „kde si opatří Strnad na staré adrese další informace“.⁷² Opálka a Kubiš tedy měli přijít k do všeho zasvěcenému Václavu Královi, neboť již v době mezi 16. a 17. dubnem na příkaz parašutisty z výsadku SILVER A Josefa Valčíka měl se do Plzně na adresu Václava Krále dostavit i Josef Gabčík.

V depeši z 15. dubna bylo dále uvedeno: „1. Materiál k zapálení orientačních ohňů je třeba připravit nejpozději do 20. dubna. 2. Naléztí vhodné místo pro uskladnění, jakož i pro umístění speciální stanice, 3. Postarati se o ubytování a stravování dvou později [pravděpodobně od neděle] tří osob, 4. Postarati se o bezpečnost po provedení akce.“

Splnění uvedených bodů záleželo na možnostech plzeňských spolupracovníků včetně Krále. Na jejich ochotě pomoci a znalostech místních poměrů stavěl i Londýn, neboť břímě ubytování a stravování bylo přisouzeno právě Václavu Královi. I po provedení akce se parašutisté měli spolehnout na něj. Vedoucí činitelé II. odboru MNO dokonce psali: „Po akci schovati se v nejbližším okolí. Snad bude možno pomoci Krále ve věznici.“⁷³

68 Jan Vojtíšek se narodil 23. 2. 1912 v Praze. V Lázních Bělohrad vlastnil knihtiskařskou firmu. Adresa knihkupce Jana Vojtíška se stala na jaře 1942 vstupní adresou do sítě podporovatelů budované Alfrédem Bartošem z operačního výsadku SILVER A. Po zradě Karla Čurdy byl 17. 6. 1942 zatčen a zavražděn v KT Mauthausen 26. 1. 1943 v 16:39. Čvančara, Jaroslav – Janík, Vlastislav – Ledvinka, Václav – Šustek, Vojtěch: *Pamětní kniha: 294 hrdinů a obětí heydrichiády popravených v Mauthausenu*. S. 334. Archiv hlavního města Prahy, 2013.

69 Adolf Opálka si u své tety v Rešicích na Moravě doléčoval zranění nohy, které utrpěl při vysazení skupiny.

70 Jelínek: *Operace SILVER A*, s. 93.

71 Tamtéž.

72 Tamtéž.

73 Tamtéž, s. 94.

Londýn poskytl na výše uvedené přípravné práce termín do 20. dubna roku 1942. Bohužel realita byla jiná. Bylo to dáno skutečností, že na dopadové ploše u Ořechova se nepodařilo Opálkovi a Kubišovi najít ukrytý radiomaják Rebecca. Ten mezi tím, při intenzivním pátrání po skupině OUT DISTANCE, padl do rukou Gestapa. Libuše tak do Londýna musela 20. dubna poslat zprávu. „K akci Škoda: Král [npor. Adolf Opálka – pozn. autora] hlásí: Speciální stanice nenalezena.“⁷⁴ To samozřejmě vyvolalo nutnost přijmout improvizované řešení, které spočívalo v tom, že prostor cíle bude označen založenými ohni. Vytipována byla stodola vzdálená asi 600 m od cíle v katastru obce Skvrňany. Podpálení objektu měli provést Valčík s Kubišem. Aby pravděpodobnost zásahu letadel byla ještě zvýšena, našli parašutisté další objekt, který by vyznačoval cíl útoku. Nacházel se kilometr jižně od cíle, 200 m severně od Goldscheidrový továrny⁷⁵ a ležel v ose náletu.

Čtveřice parašutistů od 17. dubna pobývá v Plzni.⁷⁶ Precizují poslední kroky před náletem. Dne 23. dubna jejich řady ještě doplní Karel Čurda, který se mezitím přes adresu knihtiskaře Vojtůška spojil s Alfrédem Bartošem. Ten jej za pomoci Vlastimila Moravce odsunul do Prahy. Odtud se téměř okamžitě také za pomoci Vlastimila Moravce dostává do Plzně.⁷⁷ Všichni se tentýž večer scházejí u Králů a plánují detaily celé akce. Za svého pobytu v Plzni jsou střídavě ubytováni po bytech plzeňských spolupracovníků. Mimo rodinu

74 Tamtéž, s. 95.

75 Tamtéž, s. 96.

76 Možná z té doby pochází svědectví Olgy Forstrové-Jiříkovičové, která se ve svém dopise autorovi z 6. 10. 2011 zmiňuje o tom, že „Hela mně začala nosit čokoládu, kterou jsem za války nikde neviděla. Ptala jsem se, odkud ji má a [ona – pozn. autora] řekla, že přijeli příbuzní z Moravy a čokoládu jí dali. Až jednoho dne mně řekla víc, kdo je to a proč jsou u nich. Když jsem přišla k nim, seděli proti mně dva muži v domácím oblečení. Ptali se mě, jestli hraji karty. Když jsem řekla, že ráda, tak jsem s nimi asi 3× hrála – to znamená po 3 dny.“ Poslední věta je důkazem, že setkání s parašutisty nemohlo být již v prosinci, kdy Jan Kubiš a Josef Gabčík záhy od Králů odešli do Prahy, ale v dubnu, kdy setrvali parašutisté v Plzni celkem 9 dnů.

77 „Odjeli zme s civilom do Prahy tento mi povedal, ze sa u neho stretnem s npor. Opálkom. V byte uvedeného civila npor. Opálka nebol a ten civil mi povedal, že musím hned odísť do Plzne.“ výslechový protokol Karla Čurdy z 26. května 1945 sepsaný na Hlavní správě OBZ při MNO. Dále: „Dne 24. 4. 1942 přivedl Moravec na pokyn Bartoše agenta – parašutistu Čurdu z Pardubic do Plzně, kde již byli Valčík, Kubiš a Adolf Opálka. V Plzni přítomný Gabčík se pak s Vlastimilem Moravcem vrátil zpět do Prahy. 25. 4. 1942 pak Valčík s Kubišem zapálili jednu a Čurda s Opálkou druhou stodolu. Letecký útok na Plzeň tehdy v noci proběhl, ovšem letouny odhodily bomby 6 km daleko od Plzně.“ Opis uložen v NA, pod signaturou ÚŘP-ST, 109-1-1- č. II-4/40-11992-11995. Srovnej též poválečnou výpověď Hany Krupkové: „Rodina Králova z Plzně, která byla rovněž uvězněna na Malé pevnosti v Terezíně, mi vypravovala, že Čurda jezdil též k nim a že podnikl nějakou akci za náletu na Plzeň.“ Praha, 1945, 20. červenec, svědecká výpověď Hany Krupkové, rozené Zýkové.

Královu se jedná o rodinu Kučerovu,⁷⁸ Bejblovu a Hrdličkovu.⁷⁹ Obydlena je i chata Václava Krále za radobyčickým mlýnem.⁸⁰ Druhý den proběhne poslední kontrola příprav přímo v terénu. Z této pochůzky vyplyne, že k založení požáru budou stačit jen čtyři parašutisté. Proto ještě tento den opouští Plzeň Josef Gabčík s Vlastimilem Moravcem.

K odvolání Josefa Gabčíka z Plzně, jak ve své závěrečné zprávě o vyšetřování atentátu uvádí Heinz Pannwitz, došlo na rozkaz Alfréda Bartoše. Gabčík měl plnit jiný úkol. Jistě nemalou motivací k tomu rozhodnutí mohlo být i zamezení ztráty obou členů výsadku ANTHROPOID a ohrožení celé akce útoku na zastupujícího protektora R. Heydricha.⁸¹

V noci z 25. na 26. dubna 1942 odstartovalo ze základen v Anglii 128 letounů. Jejich hlavním cílem byly tovární haly firmy Heinkel v Rostocku. Součástí tohoto bombardovacího svazu bylo i 6 čtyřmotorových Stirlingů z III. bombardovací skupiny, které měly za cíl svrhnout pumy na plzeňskou Škodovku.⁸² Letadla se nad Plzní objevila v 1:30. V tu dobu se parašutistům podařilo v ose náletu zapálit obě stodoly pomocí benzínu, který jim opatřil Václav Král.⁸³ Do blízkosti Plzně se dostalo jen pět bombardérů. Pouze dva prolétly nad vlastní továrnou a vystřelily osvětlovací rakety a za silné protiletadlové palby několikrát obletěly město. Z 2 700 kg tříštivých a zápalných pum, které z útrob uvolnilo nakonec jen jedno letadlo, žádná z celkového počtu šesti pum nezasáhla výrobní haly Škodových závodů a ani seřaďovací nádraží, které bylo dalším cílem náletu. Škody byly napáchány jen na sklenících zahradnictví v Lochotíně a výbuchem jedné letecké pumy byla zasažena jedna baterie děl u řeky Mže.

78 Vojtěch Kučera se narodil 23. 12. 1891 v Plzni. Již v roce 1939 pomáhal vznikající Obraně národa svým dodávkovým vozem odvážet a ukrývat zbraně z plzeňských kasáren. V odboji blízký spolupracovník Václava Krále, Jana Bejbla, Karla Baxy, starosty obce Radobyčice, mjr. Jaroslava Metlického a Aloisie Hrdličkové. Pomáhal při organizaci operace CANON-BURY (Krycí název celé operace na bombardování závodů plzeňské Škodovky). Zatčen krátce po zradě Karla Čurdy 17. 6. 1942. Zavražděn společně se svojí ženou Marií a dcerou Věrou v KT Mauthausen 24. 10. 1942. Čvančara – Janík – Ledvinka – Šustek, *Pamětní kniha*, s. 155.

79 Aloisie Hrdličková, narozena 18. 2. 1891 v Milevsku. Spojení na Aloisii Hrdličkovou dostali parašutisté od manželů Karolíny a Františka Králových. Karolína Králová byla sestrou Marie Moravcové z Biskupcovy ulice na Žižkově. Královi do roku 1939 bydleli ve stejném domě a na stejném patře jako Aloisie Hrdličková se synem Jiřím. Aloisie Hrdličková společně se svým synem byli zatčeni 17. 6. 1942 a zavražděni v KT Mauthausen 24. 10. 1942. Čvančara – Janík – Ledvinka – Šustek, *Pamětní kniha*, s. 99.

80 Jednalo se o chatu evidovanou pod číslem E 1301.

81 Šustek, *Atentát na Reinharda Heydricha*, s. 726.

82 Jelínek, *Operace SILVER A*.

83 Šustek, *Atentát na Reinharda Heydricha*, s. 726.